

A ZRÍNYI MIKLÓS NEMZETVÉDELMI EGYETEM

ÚJ

MŰSZAKI DOKTORANDUSZ HALLGATÓI

Korábbi hagyományaink szerint lehetőséget adunk a tudományos továbbképzésben részt vevő műszaki kollégáink részére, hogy bemutatkozzanak lapunk hasábjain. Kérjük, segítsék őket munkájukban.

Kovács Zoltán százados: 1971-ben születtem Berettyóújfaluban. Katonai tanulmányaimat a szentendrei Kossuth Lajos Katonai Főiskola műszaki szakán 1990-ben kezdtem meg.

A főiskola elvégzését követően Ercsiben, majd Debrecenben szolgáltam alegység-parancsnoki beosztásokban.

Eredményes pályázatom révén fél évet tölthettem Kanadában angol nyelvi tanfolyamon, melyet a „3, 3, 3, 3” szinten sikerült befejeznem.

1996-ban az IFOR kötelékében lévő Magyar Műszaki Kontingens összekötő tisztjeként fél évet az ARRC parancsnokságán szolgáltam Szarajevóban.

1997-ben felvételt nyertem a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem összefegyvernemi katonai vezetői szakára, melynek befejezését követően Ceglédre kerültem beosztásba, mint műszaki hadműveleti főtiszt.

2000. szeptemberétől pedig a ZMNE doktorandusaként folytatom tanulmányaimat és kutatásomat a műszaki zárás területén.

Kutatási témám: *A gépesített lövészdandár harctevékenységi körzete műszakizár-rendszerének felépítése a NATO-ban alkalmazott elvek, valamint a nemzetközi egyezmények tükrében.*

A téma kutatása során elért eredményeimet az alábbiak szerint tervezem az értekezésemben kifejtetni:

I. BEVEZETŐ

- 1) A kutatás célkitűzéseinek megfogalmazása, a módszereinek bemutatása, a kutatás során vizsgált kérdések körének áttekintése.
- 2) A vizsgált téma kutatásának rövid történeti áttekintése, a kutatás előzményei, tendenciák és az eddig elért eredmények elemzése.

II. A GL.DD. VÉDELMI HARCA ELŐKÉSZÍTÉSÉNEK ÉS MEGVÍVÁSÁNAK ALAPJAI

- 1.) A gl.dd. védelmi harcával kapcsolatos alapfogalmak.

A védelem fajtái, körülményei. A gl.dd. rendeltetése, a dandár védelmi harcának tartalma. A gl.dd. védelmének felépítése, a harctevékenységi körzet főbb jellemzői.

- 2.) A gl.dd. védelmi harca előkészítésének és megvívásának műszaki támogatása.

A műszaki támogatás céljai, helye és szerepe a harctámogatásban. A műszaki támogatás feladatai, azok megvalósíthatósága. A műszaki támogatás NATO elvek szerinti csoportosítása, értelmezése.

- 3.) A gl.dd. műszaki erői, eszközei, valamint azok alkalmazási lehetőségei.

A gl.dd. szervezetszerű (megerősítő és támogató) műszaki erőinek, technikai eszközeinek bemutatása. A védelmi harc megvívásához a műszaki erőkből létrehozható csoportosítások, harcrendi elemek ismertetése, azok főbb jellemzői. A különböző harcrendi elemek és csoportosítások létrehozásának elvei, alkalmazási lehetőségeik.

- 4.) Következtetések levonása a Magyar Honvédség és a NATO által alkalmazott elvek és módszerek alapján. Ajánlások a műszaki alegységek szervezeti kialakítására és technikai felszereltségére.

III. A MŰSZAKI ZÁRÁST BEFOLYÁSOLÓ NEMZETKÖZI EGYEZMÉNYEK.

A Magyar Köztársaság Országgyűlése által törvényerőre emelt (elfogadott) nemzetközi egyezmények taglalása, azok műszaki zárást befolyásoló hatásainak ismertetése, elemzése.

IV. A GL.DD. HARCTEVÉKENYSÉGI KÖRZETÉNEK MŰSZAKIZÁR-RENDSZERE

- 1.) A műszaki zárási alapjai.

A műszaki zárási fogalma, tartalma, célja. A műszaki zárási fajtáinak és a velük szemben támasztott követelményeknek ismertetése. A MH-ben rendszeresített aknák típusai, azok főbb harcászati-technikai paraméterei. A leggyakrabban alkalmazott nem robbanó zártípusok, valamint azok jellemzői, létrehozásuk anyag-, munkaerő- és időszükségletei. A műszaki zárási főbb jellemzőinek (sűrűség, hatékonyság) vizsgálata, elemzése. A NATO által alkalmazott műszaki zárási, zárrendszerek bemutatása, elemzése.

A műszakizár-rendszer NATO elvek szerinti megtervezése, létrehozása.

A műszakizár-rendszer megtervezésének folyamata, mozzanatai a NATO parancsnoki és törzsmunka végrehajtása során. A dandártörzs műszaki tisztjének feladatai a műszakizár-rendszer megtervezése és létrehozása során.

- 2.) A műszaki zárási létesítésének lehetőségei a dandár harctevékenységi körzetében, a zárási elhelyezését, paramétereit befolyásoló tényezők vizsgálata, elemzése.
- 3.) Részkövetkeztetések levonása.

V. A KUTATÓMUNKA EREDMÉNYEINEK ÖSSZEGZÉSE

A kutatás során elért eredmények összegzése.

- 1) Javaslatok a hasznosításra.
- 2) További kimunkálendő feladatok.

Ezúton is kérem a Műszaki Katonai Közlöny olvasóit és minden tisztársamat, hogy javaslataikkal, tanácsaikkal és véleményükkel segítsenek abban, hogy a választott témát minél részletesebben és pontosabban kifejthessem, valamint a Magyar Honvédség részére hasznosítható javaslatokat és ajánlásokat állíthassak össze.

Címem: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem
Hadtudományi Kar, Műszaki hadműveleti-harcászati tanszék
Budapest 1581 Pf.:15.

Hodosi Lajos őrnagy: 1962-ben születtem Budapesten. Az általános iskola elvégzése jelentkeztem a Kvassay Jenő szakközépiskolába, ahol út-hídépítő szakon végeztem 1981-ben.

A szakközépiskola elvégzése után jelentkeztem a Kossuth Lajos Katonai Főiskolára, melyet 1985-ben fejeztem be és út-hídépítő mérnöki diplomát kaptam.

A főiskola elvégzése után Szolnokon felderítő szakasziparancsnokként kezdtem meg a csapatbiztosítást. Két év múlva Abasárra kerültem és műszaki századparancsnok lettem. Itt három évig szolgáltam és rendszeresen segítettem a dandár műszaki főnök munkáját is, mint hadműveleti tiszt.

1990-ben jelentkeztem a Zrínyi Miklós Katonai Akadémiára, melyet 1993-ban fejeztem be műszaki szakon.

Az akadémia elvégzése után Szegedre kerültem a műszaki dandárhoz, ahol először mint zártelepítő zászlóajparancsnok, majd mint hadműveleti tiszt dolgoztam.

1997. júniusától rövid ideig a HVK Hadműveleti Főcsoportfőnökségen dolgoztam, és itt kerültem kapcsolatba a HVK Tudományszervező Osztállyal,

ahol az osztályvezető felajánlott részemre egy beosztást, melyet elfogadtam. Itt dolgoztam 2001. január 16-ig. Jelenleg a HVK Vezérkari Iroda tudományszervező referentúra tudományszervező főtitkárja vagyok.

Munkám mellett igyekeztem magam szakmailag is tovább képezni, és idegen nyelvet is tanultam. Jelenleg két nyelvből rendelkezem nyelvvizsgával (oroszl felsőfok, angol középfok).

Tagja vagyok a Magyar Hadtudományi Társaság Műszaki szakosztályának.

2000-ben jelentkeztem tudományos továbbképzésre, ahol sikeres felvételi vizsga után levelező doktoranduszként folytatom tanulmányaimat.

A doktori képzés során az alábbi téma kidolgozására vállalkoztam:

A műszaki támogatás lehetséges feladatai a nemzetközi békefenntartó műveletekben résztvevő kötelékek táborainak berendezése, fenntartása során

A téma választás indoklás:

Hazánk NATO tagságából adódóan napjainkban olyan haderő létrehozása a cél, amely felajánlott erőivel, a szövetséges csapatokkal együttműködve is képes a békekikényszerítés, békefenntartás, válságkezelés feladatainak megoldására, illetve megfelelő felkészítést követően az esetleges háborús tevékenységek végrehajtására.

Az új kihívások, az új feladatok merőben új szervezeteket, új eljárásokat igényelnek, melyek megfelelő kidolgozása és rendszerbe állítása – megítélésem szerint – nem képzelhető el a téma tudományos igényű feldolgozása, s annak eredményei felhasználása nélkül.

E felismerésből kiindulva határoztam el, hogy e téma kicsiny szegmensét, a békefenntartó műveletekben résztvevő kötelékek táborai berendezése során

végrehajtandó műszaki támogatási feladatok tudományos igényű vizsgálatát végzem el, melyet az alábbi problémák indokolnak:

- ◆ az e feladatokra kijelölt erők tábori elhelyezésére a Magyar Honvédség nem rendelkezik normatív mutatókkal, illetve egy egységes követelmény rendszerrel, mely a feladat, a létszám, a misszió várható időtartama, stb. alapján meghatározná az adott kötelék részére berendezendő táborral kapcsolatos követelményeket;
- ◆ a fenti állítást igazolja, hogy a jelenleg ilyen missziókban tevékenykedő alegységek táborainak kialakításai nagy eltérést mutatnak;
- ◆ az elhelyezési feltételeken túl nincs egységes követelmény a táborok műszaki berendezésével kapcsolatban sem;
- ◆ az előző megállapításból kiindulva meg kell vizsgálni, hogy milyen műszaki támogatási feladatokat kell végrehajtani az adott tábor helyének kiválasztása, berendezése és fenntartása során;
- ◆ a vizsgálat elvégzését követően, a levont következtetésekből adódóan javaslatokat kell tenni az adott kötelékek védettségének növelése, mozgásának, manővereinek végrehajtása, a napi lét- és munkafeltételek biztosítása, a szakfeladatok megoldása során végrehajtandó műszaki támogatási feladatokra.

A téma kidolgozásával elérendő célok:

A felvetett problémák vizsgálata, a következtetések levonása és a javaslatok megtétele elősegítené:

- ◆ a különböző missziókban feladatot végrehajtó kötelékek ideiglenes és állandó jellegű táborai berendezése során végrehajtandó műszaki támogatási feladatok egységes követelmények szerinti végrehajtását;

- ◆ a műszaki támogatás feladatainak elvégzését mindazon gyakorlati tapasztalat bemutatásával, melyet az ilyen jellegű feladatokban résztvevő kötelékek által elért eredmények szemléltetnek.

Kutatási módszerek:

A téma kifejtéséhez az alábbi tudományos munkamódszerek alkalmazását választottam:

- ◆ a hazai és a nemzetközi szakirodalom tanulmányozása, feldolgozása;
- ◆ adatgyűjtés az eddig elvégzett munkák gyakorlati tapasztalatairól;
- ◆ adatok és összefüggések elemzése;
- ◆ más szakirodalmakból való átvétel – adaptálás.
- ◆ a katonai szervezetek tapasztalatainak feldolgozása;
- ◆ az elvégzett elemzések alapján következtetések levonása, ajánlások kidolgozása.

Az értekezés várható felépítése:

Bevezető

1. Békefenntartó tevékenység kialakulása, történeti áttekintése.
2. Az MK (MH) békefenntartó műveleteinek rövid történeti áttekintése.
 - ◆ az elhelyezés tapasztalatai;
 - ◆ logisztikai feladatok;
 - ◆ környezetvédelmi tapasztalatok;
 - ◆ jogi háttér;
 - ◆ egyéb befolyásoló körülmények.
3. A témaválasztás indoklása, elérendő kutatási célok.
4. A téma kidolgozását elősegítő tudományos munkamódszerek.

5. Az értekezés tagozódása (felépítése).
6. Milyen eredmények várhatóak.

I. Fejezet: Békefenntartás elvi kérdéseinek tisztázása

Béketámogatás:

- ◆ preventív diplomácia;
- ◆ béketeremtés;
- ◆ békefenntartás
- ◆ konfliktust követő békeépítés.

Békefenntartás:

- ◆ körülményei;
- ◆ feladatai;
- ◆ tapasztalatai

Részkövetkeztetés

II. Fejezet: A békefenntartó műveletekben résztvevő kötelék tábori elhelyezésével kapcsolatos követelmények

Állandó tábor:

- ◆ fogalma;
- ◆ méretei;
- ◆ elhelyezési előírásai.

Kikülönített munkacsoport (részleg, alegység) tábori elhelyezése.

Részkövetkeztetések

III. Fejezet: A táborok berendezése során végrehajtandó műszaki támogatási feladatok elméleti vizsgálata

- ◆ műszaki felderítés;

- ◆ mozgásbiztosítás;
- ◆ erődítés, álcázás;
- ◆ műszaki zárás;
- ◆ egyéb támogatási feladatok:
- ◆ vízellátás;
- ◆ helikopter leszállóhelyek berendezésében való részvétel;
- ◆ tűzszerész biztosítás.

Részkövetkeztetések

IV. fejezet: Állandó tábor berendezése során végrehajtandó műszaki támogatási feladatok gyakorlati tapasztalatai

- ◆ műszaki felderítés;
- ◆ mozgásbiztosítás;
- ◆ erődítés, álcázás;
- ◆ műszaki zárás;
- ◆ egyéb támogatási feladatok:
- ◆ vízellátás;
- ◆ helikopter leszállóhelyek berendezésének műszaki tapasztalatai;
- ◆ tűzszerész biztosítás.

Részkövetkeztetések

V. fejezet: Ideiglenesen létrehozott tábor berendezése során végrehajtandó műszaki támogatási feladatok gyakorlati tapasztalatai

- ◆ műszaki felderítés;
- ◆ mozgásbiztosítás;
- ◆ erődítés, álcázás;

- ◆ műszaki zárás;
- ◆ egyéb támogatási feladatok:
- ◆ vízellátás;
- ◆ tűzseréssz biztosítás.

Részkövetkeztetések

VI. Fejezet: A kutatómunka eredményeinek összefoglalása

1. A kutatás során elért eredmények.
2. Az új kutatási eredmények összegzése.
3. Javaslatok a hasznosításra
4. További kutatást igénylő területek.

Várható tudományos eredmények:

A téma tudományos igényű kidolgozása megítélésem szerint az alábbi eredményeket biztosítaná:

- ◆ a gyakorlati tapasztalatok összegyűjtésével és feldolgozásával a témával foglalkozó szakemberek részére rendelkezésre állna egy olyan anyag, mely bemutatná a táborok berendezése során végrehajtott műszaki támogatási feladatokat, és az azokból levonható következtetéseket;
- ◆ az így összeállított anyag segítséget nyújtana a téma további kutatásában, a feladatban résztvevők felkészítésében, valamint a hasonló jellegű feladatok tervezésében, szervezésében és végrehajtásában;
- ◆ az értekezés lényegi része (lásd. értekezés várható felépítése) konkrét feladatokat, eljárásokat fogalmazna meg a táborok berendezése során végrehajtásra kerülő műszaki támogatási feladatokkal kapcsolatban.

Új tudományos eredményt várok az alábbi kérdések kidolgozásától:

- ◆ az állandó- és ideiglenes tábor fogalmának definiálásától, a velük szemben támasztott műszaki követelmények meghatározásától;
- ◆ a táborok berendezése során végrehajtásra kerülő műszaki támogatási feladatok rendszerezésétől, és egységes követelményrendszerének kialakításától, melyet tudomásom szerint a Magyar Honvédségben még nem dolgoztak fel;
- ◆ a békeműveletekben résztvevő zászlóalj szintű kötelék tábora műszaki követelményeinek lefektetésétől, mely ilyen mélységben szintén nem képezte tudományos kutatások tárgyát.

Az értekezés felhasználhatósága:

Az elkészült értekezés megítélésem szerint az alábbi területeken kerülhet alkalmazásra:

- ◆ a témával foglalkozó szakemberek részére rendelkezésre állna egy olyan anyag, mely elősegítené a téma további kutatását, s a hasonló jellegű anyagok egységbe szerkesztésével növelné azok gyakorlati felhasználhatóságát;
- ◆ az általam összeállított anyag segítséget nyújtana az e feladatokban résztvevők felkészítésében, valamint a hasonló jellegű feladatok tervezésében, szervezésében és végrehajtásában;
- ◆ a táborok berendezése során végrehajtásra kerülő műszaki támogatási feladatok az általam kidolgozott anyag felhasználásával könnyebben tervezhető-, végrehajtható lenne és azonos követelmények alapján valósulna meg;
- ◆ a témával kapcsolatos további kutatómunkát, melyet az értekezésben leírtak inspirálhatnak, akár a felvetett probléma továbbgondolásával, akár a témához kapcsolódó vélemények kifejtésével.

Ladocsi Jenő őrnagy: 1966-ban születtem Győrben. 1988-ban a Kossuth Lajos Katonai Főiskolán okleveles műszaki tiszti és útépítő üzemmérnöki diplomát szereztem.

Első tiszti beosztásomat a Honvéd Folyami Flottillánál kaptam, mint aknásztiszt és a következő évben elvégeztem hadihajós átképző tanfolyamot. Pályafutásom első éveiben beosztásom ellátása mellett újonckiképző szakasz és századparancsnoki tevékenységet láttam el.

1990-ben kineveztek a Vegyeshajó osztály (zászlóalj) anyagi-technikai főnökévé, egyidejűleg soron kívül előléptettek főhadnaggyá.

1993-tól a dandár törzsben, mint hadműveleti főtiszt teljesítettem szolgálatot.

1995-ben a ZMKA intenzív angol nyelvtanfolyamán középfokú „C” típusú nyelvvizsgát tettem, majd ez év szeptembertől-decemberig az Amerikai Egyesült Államok Tengerész és Folyamőr Tiszti tanfolyamán a nemzetközi törvények, a kutatás-mentés, a katonai és humanitárius előírások, valamint az ENSZ békefenntartás alapelvei témakörökben folytattam tanulmányokat.

1996 tavaszán ENSZ békefenntartói tanfolyamot végeztem Szolnokon. 1996 őszén Németországban a NATO Műszaki Kiképző Központjában (ENTEC) Műszaki Zászlóaljparancsnoki tanfolyamon vettem részt.

1996 decemberétől 1998. júliusáig-egy hónap megszakítással-előjárói javaslatra a Magyar Műszaki Kontingens állományában teljesítettem szolgálatot. 1997. januárig, hadműveleti alosztályvezetői, majd 1998. júliusáig összekötő főtiszti beosztást láttam el a szarajevói IFOR/SFOR Főparancsnokságon. 1997. októberében soron kívül előléptettek őrnaggyá.

1999 őszén Svédországban nemzetközi békefenntartó gyakorlaton vettem részt a stockholmi Katonai Akadémián.

2000-ben Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem katonai vezető szak kiegészítő képzés nappali tagozatán, szárazföldi szakiránynak megfelelő

diplomát szereztem. Egyetemi éveim alatt egy évig a Hadtudományi Kari Tanács tagja, valamint a Tudományos Diákköri Tanács hallgatói titkára voltam.

Az első lépéseket, – mint kezdő kutatónak – az egyetemi és országos Tudományos Diákköri Konferenciára elkészített pályamunkám jelentette, mely saját tapasztalataimat és tanulmányaimat is felhasználva a boszniai békefenntartó erők műszaki támogatási feladatai, valamint az együttműködés megvalósulása témakörében íródott. Pályamunkám egyetemi első és országos harmadik helyezést ért el, majd a HM. Oktatási és Tudományszervező Főosztály különdíját is elnyerte.

Nem titkoltan ezen sikerek is hozzásegítettek ahhoz, hogy pályáztam az egyetemi doktori képzésre, ahol jóváhagyott kutatási témám szorosan kapcsolódik eddigi munkáimhoz.

Kutatási témám: A boszniai műveletekben alkalmazott békefenntartó erők műszaki tevékenysége átfogó vizsgálatán keresztül, a békefenntartás műszaki támogatása.

Kutatandó téma szinopszisa:

BEVEZETŐ

- Célkitűzések
- Használt módszerek

I. RÖVID TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

1. Az IFOR- SFOR békefenntartó műveletek történeti áttekintése
2. A polgárháború kirobbanásától az IFOR erők békefenntartó műveleteinek kezdetéig eltelt idő elemzése.
 - 2.1 A boszniai polgárháború és annak jövőbemutató tanulságai.
 - 2.2 Az ENSZ erők tevékenysége és annak tapasztalatai.
 - 2.3 A NATO és az ENSZ együttműködésének átértékelése.

- 2.3.1 A boszniai események hatása a NATO szerepvállalás új aspektusaira.
- 2.4 A Dayton-i békemegállapodás háttere, jelentősége.
- 2.5 Az IFOR csapatok alkalmazásának, az erők összeállításának kérdései a NATO szemszögéből.
- 2.6 Magyar Műszaki Kontingens tevékenységének történeti áttekintése.
- 2.7 Részkövetkeztetések levonása

II. A BÉKEFENNTARTÓ MŰVELETEK JOGI HÁTTERE

- 1. Az ENSZ szerepvállalás jogi háttere
- 2. A NATO „CJTF” koncepciója és annak jogi szabályozása
- 3. A magyar békefenntartó erők tevékenységének jogi szabályozása

III. A MŰSZAKI TÁMOGATÁS MEGVALÓSULÁSA A BOSZNIAI BÉKEFENNTARTÓ TEVÉKENYSÉG SORÁN

- 1. Az új kihívások és azok hatása a műszaki támogatásra.
 - 1.1. Kialakult helyzet, a terep, a polgári-gazdasági- katonai viszonyok, a nemzetközi elvárások hatása a műszaki támogatás megvalósítására.
 - 1.2. A műszaki támogatás feladatai és azok jelentősége.
 - 1.2.1. A mozgásszabadságot biztosító műszaki feladatok.
 - 1.2.2. A mozgást akadályozó műszaki feladatok.
 - 1.2.3. A csapatok védőképességét biztosító műszaki feladatok.
 - 1.2.4. Egyéb műszaki feladatok.
 - 1.3. A feladatok végrehajtásának szabályozása és módszerei
 - 1.4. Az végrehajtás során használt eszközök és azok alkalmazása.

IV. ÖSSZEGZÉS, KÖVETKEZTETÉSEK, AJÁNLÁSOK, JAVASLATOK.

Ezúton is kérem a tisztelt olvasót és minden tisztársamat, hogy javaslataikkal, tanácsaikkal és kritikus véleményükkel segítsenek választott témám legmélyebb megismerésében és feldolgozásában. Úgy érzem a boszniai események, a Magyar Műszaki Kontingens úttörő szerepe, a sok jövőbemutató új tapasztalat, valamint a politikai és katonai törekvések irányai szükségessé teszik egy olyan tudományos írásmű megírását, mely általános elméleti alapja lehet a műszaki csapatok sokrétű békefenntartói tevékenysége megismerésének.

Címem: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem
Hadtudományi Kar Műszaki hadműveleti-harcászati tanszék
Budapest 1581 Pf.: 15.
Tel. 06-20-9425-762